

علوم اقتصادیہ و اجتماعیہ

مجموعہ علمی

ہر ایک پر بھی کوئی نشر اولیٰ

مؤسسی

احمد شعیب، رضا نوری، محمد جاوید

مترجمات

اصول عمومیہ: کالیف: فاطمہ راجب — موسیٰ الیزم: حقندہ
تنقیدات: علی کامی: حکومت و خیریت: حقندہ: سینک
فلسفہ: رضا نوری: — نیکٹر نفوس: — فلسفی: بدیع
نوری: — تجارت: شرکتری: م. م. — روسیہ: احمد شعیب —
فرانسیہ: اخلاص: کیری: احمد شعیب

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد جاوید

لصفہ: ۱۰ غروش

استانبول

ادارہ و تحریر: ملین مطبعہ

۱۳۲۶

اصول عمومی نظام تکالیف

برنجی قسم

ضیائی ویرکی اصولی

Systèmes otopiques d'impôts

در دنجی فصل

تکلیف واحد Impôt unique

§ ۱. - وحدانیت اصولی جاذبدر

تکلیف واحد فکری، قولای موفقیتلر پیشنهاد طولاشان اصلاحات پرورانی اشغال ایتمکدن خالی قالا مازدی. واقعا هیچ بر قوت، خلقک مغویاتی « برلک » کلمه سی قدر سهولته تسخیر ایده مز. بو کلمه نك تکرار ایدلسنی بیه سورکلی آلقشارله اعلا ایدن اهالی، شو نطق ایراد ایده جک اولان خطیه نه توجهلر ابراز، نه مظفریتلر تأمین ایتمز: « وحدت قوا، ذاتاً متمدن ملترجه چوقدنبری قبول ایدلش بر حقیقتدر؛ بو کون بر بارکیر قوتنک، یتش بش کیلو غرام ثقلتی بر ثانیه ده بر مترو مسافیه طاشیه بیهلر جکنی کیم انکار ایدر. رایلرک برلشمی فکری ده کوندن کونه توسع ایدیور. کوزلر مزی ترقیات موجودیه دوعری چوریر ایهلک مسکوکات، مکيلات وموزوناتک عموماً توحیدی ایچون آتیه حق یالکز بر آدیم قالمش اولدیغی کوریرز. نهایت، حریت و صلح ومسالت شرفه یوکسلن آبدء معظم کلیر که بونک ده سرتاج مفخرتی توحید تکالیف تشکیل ایده جکدر؛ او زمان هر شی ساده لسه جک، اصول

تکالیف نامنی ویردیکمز بو قاریشیق یوماغک صیقی دوکومی کندیلکندن چوزوله جکدر... برلک، برلک! ایشته بتون ملتلر هپ بو هدفه، بو غایه خیالی یه طوغری ایباریلیوب کیدیورلر. استانبول ولوندرده، روما و موسقوده، ویانه ونویورقده، پارس و قانتونده ساعتلی عینی قادرانده کوسترن، مساحه ایدن برلک، ویرکیلرده کی وحشتی ده ازاله ایدیجه یه، ربه قانونه آلهجه قدر شهره ترقیده یوروله دن ایباریلیه جکدر. [نمیل دوژیراردن Emile de Girardin ک مقاله لرندن ۱۸۵۸].

نطقنک دها باشلانغچنده عیومک توجینی، ستایشی جلب ایدن خطیب مقتدر، مدعیاتنک ایکنجی پارچه سنه نقل کلام ایله بر چوق ویرکیلردن مرکب و غیر قابل اصلاح اولان اصول موجوده نک مفایر عدالت، جالب نفرت و تحمل فرسا اولدقلرینی ایضاح ایتدکجه حاضر و اوزرنده حصوله کتیره جکی جریانلر تقدیر مقاومتسوز اوله جینی ادنی ملاحظه ایله اکلاشیلیر.

نمیل دوژیراردن، اصول حاضرده شدتلی بر ضربه ایندیرمک ایچون موجود ویرکیلر ایله تکلیف واحد اصولی مقایسه ایلر.

عصر مز مجددری ده ینه بو مسلکده دوام ایدیورلر: «ویرکیلرک طرح و توزیمی موافق معدلت بر صورتده می جریان ایدیور؟ شبهه سز خایر. فقیر ایله زنکین آره سنده فرق کوزیمه رک ایکسینی ده مکلف قیلان شخصی ویرکی البته عدانته منافیدر. املاک و اراضی ویرکیلری ده موافق معدلتیدر؟ فصل اولورکه، بونلرک ولایاتجه توزیعنده، حتی عینی صنفه داخل بولنان اراضی آره سنده بیله مساوات یوقدر. محو ایتدیکمز حکومتلرک دوکوتیلری اولان مؤسسات، ده موقرات اصوله کلیاً مخالف اولدینی حالده الآن بو مؤسسات ایله ایش کورمک، بونلری محافظه ایتمک نه آجی بر استه زادر! تصدیق ایتدیکمز بودجه لر ایسه مکلفین آره سنده دین بر اوچوروم، بر مساوات سزلق آچور...»

ایشته، تکلیف واحد طرفدارلرینک مدافعاتی خلاصه ایدنجه ایکی اساس قارشیسنده بولونورز: بونلردن بری، اهالینک وحدانیه اولان

میل طبیعی؛ دیگری ده، ویریکلرک چوق اولماسندن متولد فقرتی، خصوصتیدر.

§ ۲. — وحدانیت اصولی لپنده سرد اولنان مطالعات. وویان فیزیوقراتلر.

وویان ایله فیزیوقراتلر تکلیف واحد اصولنک انعامدار مهر و جلر ننددر. «عشر قرالی» مؤلفی کشف ابتدیی بو اصوله بیوک بر محبت باغلار. و اثرینه شو سوزلره باشلار: «واردات عشریه، احتیاجات دولنک کلفه سی تهوین ایده جک درجه ده میم بر منبع ثروت اولدیغندن داخلی کمرک وئد [Aides] رسومنک و بعض صنوف اهلیدن آلان تکلیف شخصینک [Taille] والحاصل خلقه بار اولان بتون آغیر ویریکلرک آرتق دوام جباته لزوم قالماز.»

فقط بر آرز صکره «نصف یاخود ثلثان درجه سنده تزیلات اجراییله طوز رسمنک و یالکز امتعه اجنبیه منحصراً قالمق اوزره کمرک رسمنک و املاک قرالیله حاصلاتی ایله مقطوع ونسبی باجمله رسومک تحصیلنه دوام اولمنی» لزومنی علاوه ایدر.

بو استئالر، تکلیف واحد اساسی بوزیور. چونکه دولت یالکز واردات عشریه نک جباتی ایله اکتفا ایتیمور؛ بوندن بشقه ۴۳,۴۰۰,۰۰۰ فرانق طوز رسمندن، ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ فرانق ده املاک خصوصه ایله رسوم مقطوعه دن آلیور. ذاتاً لایحه دقتلیجه اوقونورسه درت قلم وارداتدن یالکز ایکسمنک عشر حاصلاتی اولدینی کوریلور.

خلاصه وویان، تکلیف واحدی مکمل بر اصول اولمق اوزره قبول و توصیه ایتمز. و منحصراً بوکا طرفدارده کورونمز. کندیسمنک اصل التزام ایتدیکی جهت امتیازلرک لغوی، ویریکلرده مساوات استحصالی اولوب (عشر قرالی) پلاننک ظیه سی ده هپ بو مقصده معطوندر.

فیزیوقراتلر تکلیف واحد اصولنه ده نضله تمایل کوستردکلرندن

خطالری دها آغیردر . بونلرک ادعاسنه کوره بتون ثروتلرک یکانه منبعی طیرا قدر . ویرکینک مطرحی ده یالکز طیراق اولمیدر . « منبع ثروت طیرا قدر، دیورلر، حاصلات ویرن مساعی یالکز چفتجیلکدر . ویرکیلر، طوغریدن طوغری به زراعتک تأمین ایتدیکی حاصلات صافیله اوزرندن طرح اولنور و صاحب ارض طرفدن تسویه ایدیلیرسه بو ویرکیلر منتظمدر و الا غیر منتظم و غیر سالمدر . چونکه اساس طبعیسندن چیقار . » [۱]

فیزیوقراتلر، نظریه لری موقع تطبیقه قویه مدیلر: تورغو، اون سکنر آی سورن قیصه جق نظارتنده تکلیف واحدی تطبیق ایتدیرمکه وقت بوله مدی . مجلس مؤسساتک لوایح مالیه مضبطه محرری لاروشفوقو، تکالیف متعدده اصولی قبوله مجبور اولدیغندن طولایی عذر دیلدی : « بز بوراده تکلیف واحد مسئله سنی تدقیق ایتیمورز . بو نظریه، یکی مملکتلرده تطبیق اولنه بیلیرسه ده بر چوق سنه لردنبری کیفی و مختلف اصوللرله اداره اولنه کلن بر مملکتده یز بوله ماز »

فیزیوقراتلرک تکلیف واحده اولان میلاری، بتون واردات دولتی یالکز بر منبعدن استحصال ایتک ارزوسندن ایلری کلیمور . یوقسه اساس مسئله خاص بر محبت بسلیه مزلر .

بو مسالک حقنده کی تنبعات و تنقید اتمزی ایلر یلتدجکه منتسبلرک آزالدیغنی ونهایت بر قاج یکی مؤلفدن بشقه همان کیمسه قالدیغنی کوریرزم

§ ۳ . — تکلیف واحد اصولنه قارشى درمیان اولنان اعتراضلر .
بو اصولک نقصانلری، تعرفه لرک آغیرلنی .

اولا تکلیف واحد اصولنک تولید ایده جکی حقسزلقلر، مشقتلر کوزه چارپار . فی الحقیقه، بو کون موجود ویرکیلردن هر برینک بر چوق اکسیکلری واریسه ده بونلر تطبیقاتده مختلف ماده لراوزرینه سرپشیدرلدیکندن

[۱] له تروزنک « اداره ولایات و اصلاح تکالیف » نام اثرندن

اهمیتی، شدتی آزالیر وحتى بعضاً بری بریله تلافی بیه ایدر. حالبوکه ویرکیلر برلشدیرلمش، بر شکه قونولمش اولسه ایدی حقسنزقلر تحمل اولونماز بر رادهیه واریر ایدی. پرودون « ویرکی نظریه سی » نام اثرنده دیدیکی کبی « ویرکیلرک بلااستنا هپسی حقسنزقله، غدر واعتسافله محکومدر؛ لکلیدر. تکالیف متعدده یی قالدیروب یرینه تکلیف واحد اصولی قویارسه ق متعدد ویرکیلرک ایقاع ایتدیک حقسنزقلاری برلشدیرمش، شدتی آتیرمش اولورز. ویرکیلرک نوعی تقدیرچوخالیرسه مکلفینک مغدورتی بالطبع او نسبتده آزالیر. »

تکلیف واحد اصولی، زمانز مصرف بودجه لینه لازم اولان وارداتی یالکز باشنه تدارک ایده بیلیمک ایچون هر فرد دوشن ویرکی حصه سنی پک یوکسک طوملیدر. حالبوکه اک ای طانمش ویرکیلر بیه، تعرفه لرک حداعتالی تجاوز ایتسنی متعاقب هان خلقلک کوزندن دوشمشلردر. یونک نتیجه سنده قاجاچلیق، حکومت قارش قویمه وشکایت کبی او یغونسزقلر چوخالیر؛ دیگر طرفدن تحصیلات یکونی سرعتله آزالیر. فرانسه ده مسکرات رسمی چوقدنبری آتیریه جقدی. فقط ۱۹۰۱ تجربه لریله ده ثابت اولدینی اوزره بویور دوقرولرک امتیازلرندن، کوچک اسپرتو قابر یقه لرینک تحت تفتیشده بولوندر یلمسند کی مشکلاتدن قورقولور.

انکلیزلرک ایراد ویرکیسی (Income tax) صلح زمانلرنده دائماعتدل بر تعرفه تطبیق ایتمشدر. مالیه ناطری Chancelier de l'Echiquier ۱۸۸۸ تاریخده بو ویرکینک نسبتی آتیرمقدن ایسه بشقه وسائط مالیه یه مراجعت ایتکی مرجع کورمش وحتى خزینهنک اوصرده کی احتیاجاتنه رغماً ویرکینک نسبتی یوزده ۲,۹۰ دن ۲,۵۰ غه ایندیرمشدر. یالکز قریم وترانسوال محاربه لرنده یوزده ۶,۶۶ (یعنی برشیلین ودرت پنس) یه حقیقمشدر. فقط انکلتزده تکلیف واحد اصولی قبول ایدلمش اولسه ایدی مستنا اوله رق ایکی دفعه یوزده آلتی یچنی کچن ایراد ویرکیسی نسبتی، بودجه یی توازن ایتدیرمک ایچون یوزده یکرمی درجه سنه بیه چیقاردی؛

وبوکون کوریلن مساواتسزاق اوقدر چوغالیر ایدی که نهایت ، ۱۸۱۶- سنه سنده اولدینی کی ، بوویرکینک بستیون اورتهدن قالممه سیله نتیجه لیردی . ایشته بر چوق تجربه و مناقشه لردن صکره بتون ملتر تکالیف متعدده نی تکلیف واحده ترجیح ایدیورلر . ایبولیت پاسس [۱] « علم اقتصاد لغتته » یازدینی (ویرکی) مقاله سنده دیرکه « روما ایپراطورلغده ویرکی آنه بیللمسی ممکن اولان هیچ بر ماده مأمورین مالیه نک کوزندن قاجامشدر . تمغا رسمی مستتا اولمق اوزره برتک ویرکی یوقدرکه ولایات اهلایسنده طرح ایدلش اولسون . جمعیت بشریه ، هیچ برزمان بوقدر متنوع ، بوقدر قاریشیق ویرکیارله ازیله مشدر . « موسیواومبه رایله موسیو کیرو [۲] نک صوک چیقان آثاری ده بو سوزلرک طوغری بلغتی تصدیق ایدر .

بوکون ، رومالیر دورنده اولدینی کی ، اوروپا دولترلرینک تشکیلات مالیه لری پک چوق ویرکیلردن مرکبدر . انگلیز حکومتی ، اراضی نی ، مسکون خانه لری ، واردات ارضیه و صناعیه نی ، چای ، قاقااووقپویه نی ، اجزای کیمیویه نی ، هندبا کوکفی ، شراب ، بیرا واسپرتولری ، اموال موروشینی ، سندات تجاریه نی ، آت و آرابه لری ، اصالت آرمه لری نی ، میوه لری ، آوجیلنی ، کوپکلی ، دمیر یوللارینی ، بغدادی شکر و کموری والاصل یکریمی بش پارچه اشایی ویرکویه باشلامشدر . فرانسه ده ویرکی لیسته سی بوندن ایکی قات فضله در .

§ ۴ .- وحدانیت فکری ، مدنیتک ایلرله سنه مانعدر .

وحدانیت ، تعبیر دیگرله افراط درجه ساده لک اصولی ، مدنیتک ایلرله سنه کلیاً مخالفدر .

ویرکیلر ، اهلانینک ملکات عقلیه وقوای بدنیه لرینه استناد ایدر .

Hippolyte Passy [۱]

P. Guiraud ; Humbert [۲]

مدنیت ایرلیله دجه بو قوتلر بویور ؛ ایشلر چوغالیر ؛ مناسبات اجتماعیه قاریشیر. مثلاً بر قیون سوریسنه ، بر پارچه طوپراغه صاحب اولوق ثروت شخصیه نی تشکیل ایتدیکی ؛ ویرکیلر بو سورینک ، بو طوپراق محصولاتنک عشرندن عبارت اولدینی محیطلرده ، یکی تورهن جمعیتلرده ، تکلیف واحد اصولی تطبیق اولنه بیلیر.

لاکن ثروتک بیک مختلف شکله کیردیکی مترقی جمعیتلرده ویرکیلرک انواعی اشیای موجوده ایله برابر تضاعف ، تکامل و تحول ایرلر. بو کون تجارت و صنایع ایکی بیکدن زیاده شعبه یه آیریلور ؛ معاملات اجتماعیه نک کثرتی ، صایینسر مقاوله نامه لر تنظیمی ایجاب ایدیور . بویله بردورده بر تک پاتنت ویرکیسی ، بر تک تسجیلات رسمی ایله نه یاپیله بیلیر ؛

خلاصه ، ثروتلرک وجودینی حس ایتدیرن علامتلردن یالکز بری طرح تکالیفه اساس طوتیلورسه بو ثروتلرک قسم کلیسی خزینهنک لندن قاجار.

بو کون ویرکیلرک تکامل ایتسی ، قاریشیق فقط کوزل دوشونش ، منتظم بر سلسله تکالیفک وجودی ایله حاصل اوله بیلیر . هیچ بر قوت بو ساخته ساده لک قدر مدنیتک ترقیسنه مانع دکلدیر. بیکلرجه احوال و وضعیتلری بر قابله دوکمه چالیشیق وقایعک جریان طیسسنه قارشى قویق دیمکدر. بو دریارک شو سوزلری محض حقیقتدر : « رادیتال بر اصول کندینه طرفدار قازانه ماز بلکه موقعی غائب ایدر . نه فنون موجوده نه ده جمعیات حاضره بو آلدادیجی برلک ، بو افراط ساده لک ایله اویوشه میه جنى کبی بیلدی کمز ، کوردیکمز بیکلرجه افعال و حرکات دخی واحد منطقه ارجاع اولنه ماز. حقایقک ساده لکدن اشعه نثار اولسی زمانه محتاجدر. هله مسائل اجتماعیه ده و تخصیص ویرکیلرده بونی ایستماک محال ایله اوضراشمقدر» .

نه حاجت ، تکلیف واحد اصولنک ، طاقتین بودجه لر مزله ائتلاف

ایده میه جکی ، بونلرک آچینی قپایه میه جفی سطی برباقیشه ده میدانه چیقار .
بعض مؤلفار ، اصلاح ایدلمش بر وحدانیت اصولی ، سرمایه دن
آله جق بر ویرکیه تطبیق ایتمک ایستلر .

بشنجی فصل

سرمایه اوزینه تطبیف راسم

سرمایه ویرکیسی ایله ایراد ویرکیسنگ برلشمه سندن حاصل اولان
شکلک تدقیقنی ایلری یه براقهرق بوفصلده ویرکینگ یالکز سرمایه دن
آلمسی اصولی ، تعبیر دیکرله سرمایه ویرکیسنگ تکلیف واحد شکنده
طرحنی اوقویه جغز . بواصول برچوق طرفدارلر ، نه میل دوژ یراردهن
ومه نی یه [۱] کبی مدافعلر قازانمش وملت مجلسلرنجه ده دفعات ایله
موضوع بحث اولمشد .

واقع سرمایه نك ویرکی طرحنه اساس طوتولسی قدرحسیاتی اوقشیان
براصول تصور اولونه ماز . موسیو دوفوویلك M. de Foville تخمیننه
کوره فرانسلرک سرمایه سی ۴۰۰ میلیار فرانق راده سسنده اولدیغندن
بونک اک کوچک بر مضروب ایله طوتاری بیله حیرت بخش یکونلره
یالغ اولور ؛ مثلاً یوزده بر نسبتنده برتعرفه ایله ایکی میلیار ، یوزده ایکی
ایله درت میلیار واردات تأمین ایدیلیر . کوریلورکه بتون ویرکیلری
قالدیروب یرینه یالکز سرمایه دن برتک ویرکی آلسه ق دولت بودجه سی
ایله ولایتلرک وناحیه لرک (communes) خصوصی بودجه لری بول بول
توازن ایدر ؛ یتون مصرفلرک قارشیلنی بولنور ؛ آچیقار قپانیر . لایحه
یازیمیلرینک محبتلری قازانمق ایچون بوندن ده کوزل ، ده مؤثر نه
تدبیر بولونه بیلیر ؟

مع مافیه بتون بوتظاهرات ء نه قدر پارلاق ، نه درجه جاذب اولورسه

اولسون سرمایه ویرکیسینک رجاحتی اثباته کافی دکلدر. چونکه بو کوروش جعیدر. آلدادیجیدر. سرمایه دن یوزده بر یاخود ایکی آله جغمزه جسارت ایدوبده ایراددن یوزده یکریمی، اوتوز، قرق آله قینه عینی نتیجه یی الده ایده بیلیرز. شوالده طرح تکالیفه نیچون یالکیز سرمایه یی اساس اتخاذا ایدیورز؟ ایراد اساسی نهدن نظر دفته آلمسون؟ ذاتاً معاملات جاریه ده بونلر آراسنده بیوک برفرق کورولز. سرمایه نک ایراددن آیرلسی انحق تخصیص اعتباریله در. [۱] او قدرکه هیچ بر تحوله اوغرا مقسزین صرف صاحب سرمایه نک آرزوسیه بو محل تخصیص دکیسه بیلور. بناءً علیه سرمایه ایله ایراد آرسنده طبایع اشیانک بیه قبول ایتدیکی بوکی قطعی فرقلر تأسیسنه قالمشقهده هیچ بر سبب یوقدر.

§ ۱ — سرمایه ویرکیسینک طرفدارلرینه نظراً بو ویرکینک

تکالیف سائرده اولان رجحانی.

ایراد ویرکیسی ایله سرمایه ویرکیسی آرسنده، ئەمیل دوژیراده نک فکرینه کوره عظیم وحسابسز فرقلر واردر.
بو فرقلری اوچ نقطه ده خلاصه ایده جکز:

۱. — سرمایه ویرکیسی، سرمایه لری تداول ایتدیرمه، کارلی ایشلر آرامغه زورلار؛

۲. — بو ویرکی، قازانیش وتشکل ایش سرمایه لری یقالار، هنوز حال تشکله بولنانلری ایسه معاف طوتار؛

۳. — ایراد ویرکیسندن قاچان ثروتلر، سرمایه ویرکیسینک الیه دوشر.

[۱] موسیو لیهس M. Liesse یکی اقتصاد لغاتنده سرمایه یی شویله تعریف ایدیور: «استحصالات ایچون قوللانیلان ویاخود قوللانلغه تخصیص اولنان هر نوع محفوظ ویاخود متراکم ثروت پارچه لرینه سرمایه تسمیه اولنور.»
لهئونسه: «سرمایه لر، ملک تصرفاتی جموعیدر.» دیمشدر.

سرمایه ویرکیسی طرفدارلری ، بو ویرکییه عطف اولنان (منبه - Stimulant) خاصه سنی باقیکنز نصل توصیف ایدیورلر : « ویرکییه اساس اولق اوزره سرمایه یی یعنی متراکم ثروتلری نظر دقه آلیرسه ق کورورزکه تداول ایتمین سرمایه تداوله باشلار ؛ اوویان سرمایه اوایین . چالیشان سرمایه ایسه اعتبارینی آرتیرر . سرمایه آرتق بر دقیقه بیله ایشیز ، حاصلاتسز دوره ماز . مجبوری بر فعالیتیه محکوم اولور . زیرا سرمایه ایستر یوزده اوچ ، ایستر یوزده آتی فائض کتیرسین ؛ ویرکینک نسبتی دیکشیمه جکندن قانون طبیعت سرمایه لری در حال دها زیاده قازانج برافان ایشله سوق ایدر . [۱]

بر باشقه مؤلف ده دیورکه : « سرمایه ویرکیسی ، ایشیز کوجسز دوران ، کار کتیرمین سرمایه لری پنجه سی آلتیه آلیر . » [۲]

ویرکی قامچیسنک قورقوسی آلتده ، سرمایه لری کارلی ایشار آرقه سندن قوشدیرمق ، پکده شایان توصیه برتدیرر دکلدیرر . بیوک قازانجه

[۱] ته میل دوژراردنه « Questions financières مسائل مالیه »

نام اثرندن ۱۵۸۸ .

ته میل دوژراردنه دیرکه : « سرمایه ویرکیسی ، بریکمش پاره لره طریق تجارت و صنایع ، جهانک واسع بازارلینه کتورن بیوک دکز یوللرینی اوکره تیرر . سرمایه ویرکیسی بویله جه بورسه اوپونجیلرینک پک زیاده ایشنه یارار ، منفعتلرینی تأمین ایدر .

[۲] « سرمایه صاحی ، ویرکی نامیله خزینة دولته ویردیکی پاره یی تلافی ایتک ایچون سرمایه سنک کلیرینی یوکسکتمکه چالیشیر ، بر کره ویرکییی تسویه ایتدکن صکره آرتق سعی و عملنده تمامیه سربست براغیله جغنی بیلدیکندن استحصالاتی زیاده لشدیرمکه غیرت ایدر ؛ ویرکی پاره سنی تکرار اله کچیرمک ایچون ثابت سرمایه سندن اک نافع بر صورتده استفاده ایتک یعنی مصارفی تنقید و استحصالات مقدارییی تزید ایتک چاره لری آراشدیرر ، سرمایه ویرکیسی اشیا قیثاتکده دوشمه سته اجرای تأثیر ایدر . بو ویرکی ، ثروتک استیلاک و تداولی سکنه دار ایدر جک یرده استحصالاتی تهییج ایدر . »

(ئی وگویو Yves Guyot نك ایراد ویرکیسی نام اثرندن ۱۸۸۷ .)

پیشنده دولاشان سرمایه‌لر، اکثریا ته‌لک‌یه معروض قالیر. ذاتاً برچوقلر من فائضلرک آلدادیجی جاذبه‌سندن کوچ قورتلوب دورکن برده ویرکینک مقداری یوکس‌لتمک صورتیه‌می بونلری ته‌لک‌یه آتم . بو کی مواد مالیه‌ده مقصد نه اولورسه اولسون جبر و تضیق‌لر دائماً نتیجه‌سزقالمشدر . یالکز ، امنیت و اعتمادک استقراری صاقلی و قورقاق سرمایه‌لری دال‌دقلری غفلت او یقوسندن او یاندیره‌بیلیر .

شو برنجی نقطه حقنده ده‌ا فضله سوز سولیکدن صرف‌نظرله سرمایه ویرکیس‌نک ادعا اولنان ایکنجی خصلته توجیه کلام ایده‌لم : سرمایه ویرکیسی حال تشکله بولنان سرمایه‌لردن دکل فقط تشکل ایتش اولانلردن ویرکی آلیر .

دیرلرکه ، متداول سرمایه‌نک ثابت سرمایه شکانه کیرمکه چالیشدینی برصرده ویرکی چیقوبده بو متداول سرمایه‌نک سربستی حرکتنه حائل اولمالیدر [۱] .

برقیمت ، باشقه قیمت‌لرک استحصالی ایچون قولانلیقمده ایسه بو قیمت‌دن هیچ برویرکی آلمانلیدر. تجارت و صنعتکارلرک تمهاتندن برپارچه‌سنی هرسنه خزینه نامنه جابت ایتک ایستین تحصیلدار ، ملکته غایت مضر برایش کورمش اولور. چونکه تجارت بوقازانجک هیچ برپارچه‌سنی خزینه‌یه

[۱] اولاً ثابت سرمایه Capital fixe ایله متداول سرمایه Capital circulant ترکیلرندن مقصدنه اولدینی اکلاشیلیدر .

بو تعریف‌لرک اهمیت و نزاکتی بزی خیلی مشغول ایده‌جک برماهیده ایسه‌ده بز یالکز موضوعک آچیقه اکلاشلمسنی تسهیل ایله اکثفا ایده‌جکز .
ثابت سرمایه دیه ، صاحب‌نک الند دواملی بر صورتده تشکل واستقرار ایتش اولوب واردات دائمه کتیره‌جک قابلیتده بولنان سرمایه‌لره تسمیه اولور .
متداول سرمایه‌لر ایسه بالعکس معاملات تجاریه و صناعیه کیرشمش اولان و هرسنه معین و منتظم فائضلر کتیرمیوب مواد ابتدایه و اشیای تجاریه‌مبایعه‌سی ، ارزاق و مهمات تدارکی ، آلات و ادواتک تکاملی و الحاصل ایشلرک جریان و انبساطی ایچون تخصیص اولنان سرمایه‌لردر .

و یرمیویده بونک تمامنی رأس المال علاوه ایدرک ایرتسی سنه تکرار ایشه
باشلاسه ایدی اعتبار مالیسی و عملی اونستده تزیاید ایدر ؛ هم کنیدیسی
هم ده وطنی ده زیاده استفاده ایلرایدی .

« چفتجیلر ایچون ، بتون مکلفین ایچون هپ بو ملاحظه وارددر :
ایراد و یرکیسی ، متداول سرمایه لرك بر قسمنی ساحه فعالیتدن قالدیرر ؛
ایشسز لکه محکوم ایدر ؛ ثابت سرمایه لری وجوده کتیره ایرادک بر
پارچه سنی و یرکی نامیه آییروب آلهرق ایرادک تشکله دها بدایت امرده
مانع اولور . »

سرمایه و یرکیسی ایسه ، یالکس بالکسز ثابت سرمایه لره ال اوزادیر ؛
بونلردن و یرکی آلیر . سرمایه و یرکیسی منحصراً سرمایه صاحب لردن
طرح ایدایر . سرمایه اولمانجه و یرکی آلمانز . هیچ برماله صاحب اولمان
هیچ برپاره و یرمیه جکی کبی سرمایه سی آز اولان آز و چوق اولاندن
چوق و یرکی آلیر . »

بونظریه پیشوالرینک عطف ایتدکاری اهمیتی نظر اعتباره آلیرسه ق
بوزمینده دها برچوق مدوناتی اشهاد ایتک اقتضا ایدر . انحق سرداولان
دلائل اوقدر اساسسزدرکه تطویل مقاله بیله حاجت براقاز . واقعا سرمایه
برکره تقرر و تشکل ایتسنی متعاقب و یرکی آلتق صورتیله جزالاندر ییله جنی
شرط قوشیلورسه آرتق بوسرمایه یی تداوله مجبور ایتک پک غریب اولمازمی !
بر ثروت که سرمایه شکلنه کیرمی عقبنده و یرکی آلتق صورتیله بر
جز و نندن محروم براغیله جفتی بیلیر ، بو ثروتک سرمایه حالی اکتساب
ایتمی تصور اولنه ماز .

روسس دیرکه : « سزک بو و یرکیده بولونمسنی ادعا ایتدیککسز منبه
خاصه سی سرمایه نک و بالنتیجه استحصالاتک زیاده لشمنی تعویق ایدر ، کچه
براغیر . » فی الحقیقه بوبخنده ایلری سوریلن پروژه لر فرض محال اوله رق
موقع تطبیقه قونلسه ایدی شبهه سزکه تشکل ایتک اوزره بولنان سرمایه لر

اساسندن قورویہ جق و طوغریدن طوغری یه متضرر اولان تصرفات
یکونی دخی بالطبع سرعتله آزاله جق ایدی .

بو صوڭ نتیجه نك حصولی ، سرمایه ویرکیسنك طرفدارلرنجه
انکارایدیلور و تصرفاتك انبساطنه هیچ بر صورتله مانع اولمق ایستمدکلری ،
سرمایه ملینك آزماسی فکرینی قطعاً ترویج ایتمدکلری ادعا اولنیور .
سرمایه بی هدف اتخاذ ایتملرنده کی مقصده کلنجه : بو ایرادك امنیت و اعتماد
ایچنده ترقی و تزایدینی تأمین ایتمکدن و ثابت سرمایه حالنه کتیردکدن
صکره قولایجه الده ایدیله بیلرسی ایچون قورولش بر حرب پلایدر .
فقط ویرکینك هجوملرندن اك زیاده ضرر کوره جك اولان مع التأسف
ینه تصرفات یکونیدر . بو ضرر اوقدر چوقدر که مملکتك اساس ثروتی
تشکیل ایدن احتیاط سرمایه لری تا منبعندن تخریب ایدر .

مابعدی وار

ناظم راعی

